

Museumsforeningernes årsberetninger

Ølgod Museumsforening

Året 2014 gav igen mange gode oplevelser i Ølgod Museumsforening.

I årets løb havde vi seks spændende og gode foredrag, der alle var godt besøgt.

Januar: Kai Knudsen fortalte spændende og godt om forfatter, malerinde og ambassadørfruen Birgitte Valvanne.

Februar: Forfatter Jørgen Burchardt, Danmarks Tekniske Museum, fortalte om, hvordan transporten formede Ølgod-egnen.

Marts: Startede som sædvanligt med generalforsamling, som blev afviklet på en time. Vores planlagte foredragsholder måtte desværre melde afbud af private årsager. Det lykkedes os at få Inger Pedersen, Ølgod, til at komme og fortælle. Hun er medlem af ældrerådet og fortalte om arbejdet i rådet. Vi morede os alle rigtig godt, da hun også fortalte om sin rejse til København for at fejre jul hos en søn og svigerdatter.

September: Ølgod Museum fyldte 60 år. Det blev fejret med kaffe, kage og champagne. Museumsinspektør Mette Bjerrum Jensen, fortalte levende og godt om museets grundlægger Holger Øllgaard og museets start, en fin og hyggelig aften, hvor vi også så et par små film med Holger Øllgaard og hans familie.

Oktober: Denne aften blev et tilløbsstykke. Direktør, udvikler og opfinder Hardy Vesterby, tidligere ejer af Vesterby Paneler, fortalte om sit liv og sine virksomheder. Vi var næsten 200 tilhørere denne aften.

November: Helge Weis Jensen, Jeppe Aakjær-kender og historisk guide på Hjerl Hede, fortalte spændende og godt om Jeppe Aakjærs liv og digtning med mere.

I februar fik museet installeret en touchskærm, som viser Ølgod historie hurtigt og effektivt.

Museumsforeningen forventer nu, at der senest i februar 2015 er ændret indgang til museet, så man kan lukke sig ind, når man har lyst.

Først i marts havde vi igen besøg af en skoleklasse fra Brorson Skolen i Varde.

I marts havde museet besøg af Ølgod Rotary Klub. Museumsdirektør Claus K. Jensen viste rundt og fortalte. Igen i oktober har vi haft besøg af Rotary klub, som også er med på vores jubilæumsudstilling.

Hodde Skole og ny stue, maj 2014.

Bestyrelsen i 2014

Formand Sonja Pedersen
Næstformand Hans Valdemar
Kasserer Kurt Theilgård
Sekretær Poul Erik Knudsen
Ad hoc Anne Marie Jensen
Repr. for Lokalarkiverne Svend V. Svendsen
Repr. for Museumsforeningen for Varde By og Omegn
Peder Thygesen Nielsen

I november måned havde vi besøg af DR K som var i gang med optagelse til en tv-udsendelse om danske mad-traditioner. På Hjedding Mejerimuseum fortalte historiker Holger Grumme Nielsen, om Hjedding Mejeri og produktionen der. Desuden måtte han sammen med programværten spise sig igennem fløjlsgrød og koldskål tilberedt efter opskrifter fra 1891.

Ølgod Museumsforening udgav i 2014 Årsskrift nr. 6. Årsskriftet udgives i samarbejde med lokalarkiverne i museumsforeningens område og Slægtshistorisk forening for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder af 2005.

I Lindberg Salen havde vi i sidste sæson en fin udstilling om mejerier.

I denne sæson har vi en jubilæumsudstilling, som startede med Ølgod Museums 60 år. Derefter kom der 11 andre foreninger/organisationer til med forskellige år på bagen, så udstilling blev til en 675-års jubilæumsudstilling. Den blev åbnet af formanden for Museet for Varde By og Omegn, Lisbet Rosendahl. Udstillingen blev den første dag besøgt af ca. 150 personer.

Ølgod Museums Fond

De fleste tidligere bevilgede beløb er i løbet af året blevet udbetalt. Det eneste beløb, der venter fra tidligere bevillinger, er 56.000 kr. til åben adgang på museet, der bliver installeret i starten af 2015. De ca. 10.000 kr. til Museumsforenings årsskrift er også udbetalt. Mødet i 2014 er udsat til januar 2015, da museumsdirektør Claus K. Jensen desværre ikke har kunnet afse tid til mødet før. Ifølge aftaler på mail er der dog blevet givet 20.000 kr. i tilskud til Vandtårnets 100 års jubilæum. Disse penge er udbetalt. Desuden har et ønske fra Museet for Varde By og Omegn om penge til en bogudgivelse om mindeblade frigivet en bevilling på 20.000 kr., som endnu ikke er brugt. Det betyder, at der stadig er ca. 400.000 kr. tilbage i Fonden.

På vegne af Ølgod Museumsforening
og Ølgod Museums Fond

Sonja Pedersen

Foreningens medlemstal har
i 2014 været godt 400.

Kontingent har i 2014 været:

Enkeltpersoner	175 kr.
Par	250 kr.
Firmaer/institutioner	500 kr.

Skjern-Egvad Museumsforening

Så er det atter tiden, hvor der skal kastes et tilbageblik på det forgangne år i museumsforeningen – og meget gerne også gøres et par bemærkninger om, hvad der er på tegnebrættet til det nye år.

Formålsparagraffen i museumsforeningens vedtægter er todelt, dels at støtte Ringkøbing-Skjern Museums arbejde og dels at styrke interessen for egnens lokalhistorie.

Støtten til museet er mangeartet. Den kan bestå i økonomisk støtte til bl.a. anskaffelser, anlægsarbejder og udgivelser, og i 2014 har der været tale om et tilskud til museets profilhæfte, der primært har til formål at fortælle kommunens borgere om, hvad museet generelt går og arbejder med – i modsætning til de kvartalsvise pjecer, som over for såvel lokale som turister konkret beskriver de aktiviteter, der er planlagt for den givne periode. Profilhæftet er blevet taget godt imod og er planlagt til at blive ajourført i det nye år – igen med støtte fra museumsforeningen.

Foreningens opbakning til museet udmøntes traditionelt også i ren fysisk hjælp ved bemanding af en stand på

Lokalhistorisk café,

museets julemarked på Bundsbæk Mølle. Her får vi samtidig mulighed for at profilere museumsforeningen og får i den forbindelse mange gode samtaler med de besøgende.

Fra tid til anden indgår Skjern-Egvad Museumsforening i drøftelser med museet om udvikling af forskellige aktiviteter, og i det forgangne år har det bl.a. omhandlet museets bygninger i Bredgade i Skjern, som vi gerne vil være med til at puste nyt liv i for igen at gøre det til et attraktivt sted for byens borgere. Skal Skjern Å-udstillingen revideres, skal der laves små skiftende udstillinger af byhistorisk art, eller skal der laves arrangementer, der aktiverer lokale borgere? Som måske det eneste sogn i området er der i Skjern ikke en lokalhistorisk arkivgruppe, da arkivet er lagt ind under museet – er det en idé at forsøge at oprette en arkivgruppe, som eventuelt kan holde til i bygningerne?

Drøftelserne mandede ud i, at museumsforeningen – ved at indtænke anden del af formålsparagraffen – ville prøve at oprette en lokalhistorisk café, hvor egnens borgere kunne mødes og "snakke om gamle dage". Der blev nedsat et café-laug bestående af 8-10 frivillige, der uden tøven tog udfordringen op. Det blev besluttet at starte aktiviteterne op i Skjern Vindmølle, og kunne idéen bære, var det tanken senere at flytte om i Bredgade. Projektet blev særdeles positivt modtaget; caféen skulle holde åbent hver anden onsdag, og efter de to gange, der var åbent i slutningen af 2014, blev vi kontaktet af TV MidtVest, som gerne ville komme umiddelbart efter nytår for at lave optagelser til en halv times udsendelse. Der deltager ca. 60 personer på hver åbningsdag, og det er besluttet, at vindmøllen skal forblive hjemsted, da lokalerne i Bredgade vil være for små. Der er således tale om en succesfuld opstart af den lokalhistoriske café, og det bliver spændende at følge den videre færd.

I sidste års beretning omtales, at Skjern-Egvad Museumsforening var ved at starte en formidling af historisk

litteratur, hvor vi indsamler relevante bøger, når borgere rydder op i bogreolen, for efterfølgende at sælge bøgerne videre til andre interesserede. Formålet er at undgå, at gode bøger bliver smidt i papirmøllen, samt at lave et økonomisk overskud, som kan bruges til at støtte nye bogudgivelser. Fra starten var det tanken, at der hovedsageligt skal være tale om bøger med decideret lokalhistorisk indhold; men vi fik tilbudt så meget spændende historisk litteratur generelt, som vi simpelthen ikke kunne takke nej til. I løbet af 2014 har denne formidling af bøger taget et succesrigt omfang. Vi modtager en stor mængde spændende bøger og har samtidig et rigtig pænt salg. Det er interessant at se, at selv ganske "smalle" nicheudgivelser, som vi ikke har anset for salgbare på kort sigt, alligevel finder købere – endda meget glade købere, som er overraskede over at støde på disse bøger.

Museumsforeningen har derfor haft mulighed for at give økonomisk støtte til bogen "Hoven Kirke – Historiske

Museumsforeningen har i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Museum og Folkeuniversitetet i årets løb afholdt seks foredrag:

Årets udgravninger

v/ arkæologerne og museumsinspektørerne Poul Krogh Jørgensen og Torben Egeberg

Ulvetider

v/ seniorforsker, lic.scient. Thomas Secher Jensen

Krigen 1864

v/ museumsinspektør, seniorforsker, ph.d. Jens Ole Christensen

Hoven Kvindehøjskole – De vestjyske tjenestepigers universitet

v/ pens. skoleinspektør Niels Aage Thomsen

Om arbejdet blandt ind- og udsatte i Ringkøbing Arrest

v/ sogne- og arrestuspræst Inge-Dorthe Kaasgaard

Handelsfolk og bydannelser i Vestjylland 1850-1914

v/ museumsdirektør Kim Clausen

Bogsalg.

fortællinger", som i efteråret 2014 er udgivet af Niels Aage Thomsen og Hoven Lokalarkiv.

I bestyrelsen drøftes meget, hvordan museumsforeningen kan tiltrække flere yngre mennesker, både som besøgende i museets udstillinger og som deltagende i museumsforeningens aktiviteter. Der overvejes flere idéer og muligheder, og 2014 blev året, hvor Skjern-Egvad Museumsforening er gået på Facebook i håb om på den måde at kunne komme i kontakt med borgere, som vi ikke hidtil er nået ud til.

Traditionen tro har Skjern-Egvad Museumsforening også i 2014 arrangeret en medlemsudflugt. Denne gang gik turen (naturligvis) til Historiecenter Dybbøl Banke, hvor vi fik en særdeles inspirerende og faglig rundvisning af en meget veloplagt guide. Efter en times tid med mulighed for på egen hånd at dvæle ved nogle af detaljerne fortsatte turen til Rinkenæs Sogn – ikke for at se mindestenen med Rapanden Rasmus i sin enspændervogn, men for at gøre et besøg i den meget spændende Rinkenæs Gl. Kirke, hvor vi ud over en spændende fortælling om kirkens historie også fik en forklaring på, hvorfor der på kirkens altertavle

I 2014 har bestyrelsen bestået af:

Børge Østergaard Hansen, formand
Jørgen Bøgebjerg, næstformand
Niels Aage Thomsen, kasserer
Hans-Ole Jessen
Bent Dyrvig
Vivi Olesen Wulff
Helle Husted
Anne Vej
Flemming Vad
Knud Jeppesen

var malet en gris! Var det mon et pudsigt påfund af male-
ren? Nej, grisen er simpelthen malet ved fødderne af Sankt
Antonius, der som bekendt er svinenes skytshelgen.

Ved såvel foredragene som andre af museumsforenin-
gens arrangementer er det blevet skik og brug, at der synges
fællessange. Museumsforeningen har ved en tidligere lejlig-
hed anskaffet både et elklaver og et antal højskolesangbøger.

Endelig har museumsforeningen afholdt et medlemsar-
rangement med den traditionelle æggekagespisning, lige-
som vi også i 2014 har afholdt en aften med folkesang og
-musik i forbindelse med Spil dansk-kampagnen.

Selv om der er nok at rive i for bestyrelsen for Skjern-
Egvad Museumsforening, har der alligevel været energi til
at sætte et par nye aktiviteter på tegnebrættet for 2015,
idet foreningen under temaet "Kend dit museum" agter
at lave nogle medlemsaftener, hvor vi i første omgang
vil besøge de mindre af museets lokaliteter i området, fx
Skjern Reberbane, Hattemagerhuset, Provstgaards Hus og
Gåsemandens Gård. Derudover påtænkes gennemført by-
vandring i Skjern, Tarm og andre relevante steder.

Skjern-Egvad Museumsforening
Børge Østergaard Hansen

Nymindegab Museumsforening

2014 var året da Nymindegab Museumsforening kom på
det Europæiske landkort.

Museet var vært for et europæisk projekt, Vast-View –
med projektdeltagere og frivillige fra fem forskellige lande
– Island, Tyskland, England, Rumænien og Danmark.

Målet med Vast-View projektet er at bruge og formidle
de gamle nordiske færdigheder i byggekunst og hånd-
værk i restaureringsopgaver og historiske byggeprojekter
rundt om i Europa sammen med lokale og frivillige. De hi-
storiske steder skal levendegøres med filtning, vævning,
fremstilling af glasperler, keramik, smedearbejde, fremstil-
ling af jern, af tjære, madlavning med lokale ingredienser
og meget andet. Alle disse aktiviteter tiltrækker turister og
lokale i alle aldre.

I samarbejde med museet og de frivillige organiserede
museumsforeningen en spændende Vast-View bygge-
og festuge sidst i juni måned. Teamet byggede et Esehús i lø-
bet af ugen. Lisbet Rosendahl, formand for Kultur og Fritid
åbnede projektet. Der var kulturel udveksling og demon-
stration – arbejde med uld, naturlig tjæreproduktion, og

keramik. Ugen tiltrak mange gæster og Bonderøven kom forbi en hel dag for at udveksle idéer og teknikker med de lokale og de udenlandske gæster. Den sidste dag indviede Borgmester Erik Buhl det nye esehus og "de unge piger" i Tømmerens hus sørgede for vin, vand og kage til de mange gæster. Det var også dem der formidlede frokost til mange, ugen igennem. Nymindegab Museumsforening sponsorerede byggematerialer til esehuset som forhåbentlig bliver et fire-dimensionalt interaktivt læringssted for kulturudveksling.

De sociale medier blev brugt flittigt til at promovere museets arbejde. Nymindegab Museumsforening fik over 100 "likes" og Vast-View fik 400 "likes" og tiltrak ca. 5000 fans fra hele verden der i uge 26 fulgte arbejdet i Nymindegab.

Gaf-lauget gik i gang med et andet nyt projekt som bliver en del af Varde Kommunes udviklingsplan for Nymindegab. Planen er at genindføre de historiske badehuse for at understøtte den oprindelige oplevelse af 1920-ernes badeferie, men med faciliteter som understøtter tidens efterspørgsel på nye funktioner og oplevelser. Badehusene kan indeholde funktioner som omklædningsrum, udstyr til gamle lege, sauna, vinterbade faciliteter, læ til kunstmalere, internet, is-salg etc. Bådelauget har allerede bygget en prototype der kan ses foran Nymindegab Museum.

Også Tømmer Larsens hus blev året igennem besøgt flittigt. Især om torsdagen når de frivillige sørgede for kaffe, småkager og gode historier om tiden i huset i gamle dage. Den tørre sommer gjorde at der blev vandet i den nedgravede have, hvilket var med til at gøre den meget frodig og grøn. Det ser ud til at den i fjor såede vaid trives fint og at vi kan prøve at farve blåt med den i løbet af den kommende sommer. Vanen tro fik grønkålen larver – blev reddet – og gav fint udbytte og en hyggelig Grønkålsfest for de frivillige.

Og der blev bygget flere Gafpramme. Husk: foreningens medlemmer har adgang til at låne Gaf-prammene i Vesterhavn og tage en rotur – vederlagsfrit. Betingelserne kan udleveres ved henvendelse til bestyrelsen eller på museet. Det er én af mange gode grunde til at melde sig ind i foreningen og bakke op om den lokale forankring og fortsatte aktivitet på Nymindegab Museum.

På foreningens vegne Jolande Leinenbach

Besøg os på Facebook: [facebook.com/Nymindegab Museumsforening](https://facebook.com/NymindegabMuseum)

Museumsforeningen for Varde By og Omegn

Når du sidder med årbogen opdatering 2014 i hånden, skal du vide, at det er en jubilæumsbog, da det er nummer fem i rækken af årbøger fra Museet for Varde By og Omegn og Ringkøbing-Skjern Museum. Det er godt at årbogen blev startet, da alle museumsforeningens medlemmer får et godt og interessant indblik i, hvad der foregår inden for museumsverdenen og hvad de ansatte på museerne har foretaget sig i året der er gået.

Pinsedag blev der afholdt koncert for verdens flygtninge på plænen ved det kommende flygtningemuseum, hvor Museet for Varde By og Omegn var medarrangør. Museumsforeningen havde tilbudt at hjælpe, så nogle af museumsforeningens medlemmer stod for parkering, salg af drikkevarer, oprydning m.m. Museumsforeningen har også tilbudt at hjælpe til ved fremtidige arrangementer.

I årets løb har vi i museumsforeningen afholdt en række foredrag og arrangeret en række ture, som sædvanlig med større eller mindre tilslutning. Vi må nok erkende, at

det er foredrag om lokale emner og besøg i lokalområdet, der trækker flest deltagere. Det gjaldt bl.a. besøget på herregården Hesselmed i Oksbøl, hvor Ole Faber fortalte om gårdens historie og ejeren Steen Slaikjær fortalte om, hvordan det var at restaurere, flytte ind i og bo på den gamle gård. Den aften kom der over 100 deltagere.

Idéer til nye foredrag eller ture er altid velkomne, enten til bestyrelsen eller hos administrationen på Lundvej.

Vi ser gerne at I gør lidt reklame for foreningens aktiviteter, bl.a. ved at spørge venner og bekendte om de vil med til et interessant foredrag eller med på en tur, evt. køre sammen. Hvis alle tog en eller to med ville det give et godt løft. Fortæl også gerne om alle de fordele de får som medlem.

Næste år vil nok komme til at stå i Tirpitz og flygtningemuseets tegn, der vil være mere konkrete og synlige. Vi må derfor også for Museumsforeningen for Varde By og Omegn være klar til at svare på de mange spørgsmål folk vil stille i den anledning.

På foreningens vegne
Peder Thygesen Nielsen

Generalforsamling. Formandens beretning.

Bestyrelsen bestod i 2014 af:

Peder Thygesen Nielsen, Blåvand, formand
Knud F. Nielsen, Oksbøl, næstformand
Asger Helth, Orten, sekretær
Hans Ole Villadsen, Alslev, kasserer
Else-Marie Bruun, Varde
Sonja Pedersen, rep. Ølgod Museumsforening
Ebbe Hinz, Henne, suppleant
Edna Jessen, Oksbøl, suppleant

Ringkøbing Museumsforening

Ringkøbing – Skjern Museum er et mangfoldigt museum med mange besøgssteder rundt omkring Ringkøbing fjord. Museet har året igennem mange aktiviteter og tilbud, som efterspørges af et stort publikum. Det er i sandhed et levende museum, der er meget synligt i alle medier – også på lygtepæle. Fusionen af Ringkøbing Museum og Skjern-Egvad Museum i 2007 under ledelse af museumsdirektør Kim Clausen og en fremsynet styrelse er blevet en stor succes ikke mindst set i lyset af et besøgstal på over 150.000 i det forgangne år. Museet blev i 2014 kvalitetsvurderet af Kulturstyrelsen med et meget tilfredsstillende resultat. Godt gået!

Museets synlighed og mange tilbud samt museumsforeningens egne tilbud har i de senere år vakt større interesse for at blive medlem af Ringkøbing Museumsforening. Foreningen oplever således medlemsfremgang. Foreningens foredrag og udflugter er velbesøgte. I 2014 blev det til godt 400 gæster.

Foreningens arrangementer i 2014-15:

Besøg på Ringkøbing-Skjern Museums nye magasin i Skjern v/ museumsinspektør Christian Ringskou

Vestjyder og verdensmænd v/ museumsinspektør dr. phil. Esben Graugaard

”Altid frimodig” en fortælling om Peter Freuchen v/ journalist og forfatter Janni Andreasen

Historien om de tyske og allierede flygtninge i Danmark 1945-49 v/ museumsinspektør John V. Jensen

Flyvere i natten – luftkrig over Vestjylland og Europa 1940-45 v/ museumsinspektør Christian Ringskou

Besøgsværdige fortidsminder i Midt- og Vestjylland v/ museumsinspektør Helle Henningsen

Henrik Søfareren og Christoffer Columbus – to genier som ændrede verden v/ cand.silv. Erik Albrechtsen

Udflugt til egnen mellem Horsens og Vejle fjord v/ lektor Svend Aage Karup

Ringkøbing Museumsforening har nu endeligt påtaget sig at varetage Ringkøbing Lokalhistoriske arkiv, som har været forsømt i en årrække. Kulturudvalget har med begejstring taget mod dette og bevilget en sum penge til opstart. En gruppe frivillige har meldt sig og er gået i gang med arbejdet. Næstformand i bestyrelsen Børge Sørensen har påtaget sig at være arkivleder. Vi ser frem til, at arkivet flyttes fra kælderen under Ringkøbing Bibliotek til ”Pedersens Hus” på Herningvej, så arkivet kan blive nabo til Ringkøbing Museum. Kulturudvalget har sagt ja hertil, og vil begynde istandsættelse af huset i løbet af 2015.

Årets udflugt gik til egnen mellem Horsens og Vejle fjord – en egn, som ikke er så kendt af mange vestjyder.

De 42 deltagere fik en vellykket tur i det smukkeste forårsvejr i det smukke landskab mellem de to fjorde med besøg på bl.a. Tirsbæk Gods, Vejle Fjord Sanatoriet (nu hotel), Rosenvold og Palsgaard samt besøg på det fine frilandsmuseum Glud Museum alt sammen under kyndig guidning af tidl. seminarielektor Svend Aage Karup. Som sædvanligt blev der serveret en god frokost i det grønne – en veludviklet tradition i Ringkøbing Museumsforening.

Det mangeårige bestyrelsesmedlem Kurt Nygaard Pedersen måtte desværre i løbet af året udtræde af bestyrelsen på grund af sygdom. Suppleanten Poul Erik Pilgaard trådte derfor ind i bestyrelsen.

Medlemskontingentet er uforandret på beskedne 150 kr. pr. medlem. Tager man medlemsfordelene i betragtning, gratis adgang til foredrag og til museets afdelinger samt modtagelse af årbogen opdatering er det ganske enkelt lukrativt at være medlem af foreningen, vel og mærket hvis man benytter sig af fordelene!

Jens Olufsen
Ringkøbing Museumsforening

Bestyrelsens sammensætning 2014:

Jens Olufsen, formand, næstformand i museets styrelse
Børge Sørensen, næstformand, styrelsesmedlem, arkivleder
Per Søvnal Kristiansen, kasserer, styrelsesmedlem
Poul Erik Pilgaard, sekretær
Margery McGregor, bestyrelsesmedlem
Ninna Kragh, suppleant
Ole Bøndergaard

